

Προσωπικότητες της Επανάστασης του 1821

Πέτρος Γιουσμαδόπουλος

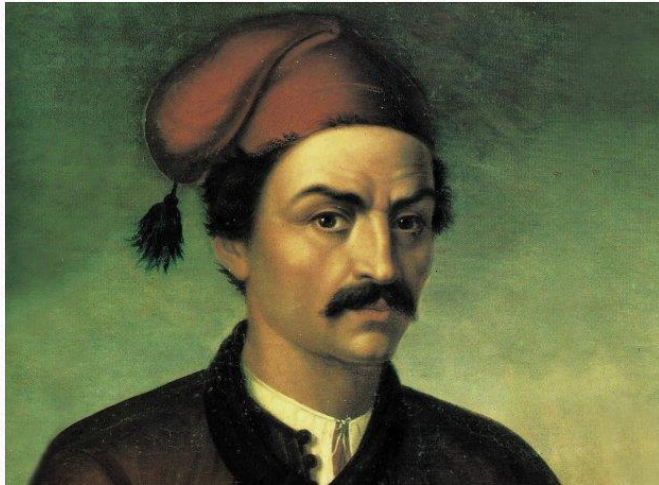
Δημήτρης Δημητρόγλου

Πέτρος Καραγιάννης

Άρτεμις Κυρίκου

Ελένη Μελίδου

Κωνσταντίνος Κανάρης

- Ο Κωνσταντίνος Κανάρης γεννήθηκε στα Ψαρά το 1790 με καταγωγή από την Ήπειρο. Γράμματα έμαθε πολύ λίγα γιατί ορφάνεψε πολύ μικρός και, μην έχοντας άλλο δρόμο να διαλέξει, ακολούθησε κι αυτός, όπως και οι τόσοι συγγενείς του, το ναυτικό επάγγελμα.
- Η καταστροφή της Χίου το 1822 είχε διδάξει στον Κανάρη πως σε μια τέτοια στιγμή ξεσηκωμού χρειαζόταν μαζί με την τόλμη, η σύνεση και προπάντων η σωστή προετοιμασία.

- Οι σκέψεις για το κατεστημένο των δυνατών της Ευρώπης και για την κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα περνούσαν από το μυαλό του νεαρού Κωνσταντή γεννώντας, δικαιολογημένα, πολλά ερωτηματικά.
- Όταν όμως διαπίστωσε τις πραγματικές προθέσεις της φιλικής εταιρείας, καθώς και το κίνημα της Μολδαβίας, παράτησε τον Εύξεινο, γύρισε στο Αιγαίο και αφού παρουσιάστηκε στον Ανδρέα Μιαούλη είπε: «Με λένε Κωνσταντή Κανάρη, καπετάν Ανδρέα, κι είμαι καπετάνιος σε μπρίκι, όμως δε σου ήρθα για το καπετανιλίκι. Ναύτης θέλω μόνο να γίνω κοντά σου για να πολεμήσω τον Τούρκο».

- Την τέχνη του μπουρλότου ο Κωνσταντής Κανάρης τη γνώριζε όσο κανείς άλλος και έτσι τη νύχτα της 6ης προς την 7η Ιουνίου του 1822 έξω από τη Χίο πέρασε στην ιστορία με το πρώτο του κατόρθωμα.
- Το 1824, το ελληνικό ναυτικό πέρασε ένα μικρό χρονικό διάστημα αναρχίας. Η αναρχία αυτή κορυφώθηκε το 1825 με τη δολοφονία της Μπουμπουλίνας στις Σπέτσες. Τα θλιβερά αυτά συμβάντα τον γέμισαν πίκρα. Όμως τίποτε δεν μπορούσε να σταθεί ικανό να ανακόψει την αγωνιστικότητά του. Αντιθέτως, θέλοντας να γιγαντώσει το ηθικό των Ελλήνων, δέχτηκε την πρόταση της διοίκησης να εκτελέσει το εξωφρενικά παράτολμο σχέδιο της καταστροφής του αιγυπτιακού στόλου μέσα στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, που – όπως είχαν πληροφορηθεί – ετοιμαζόταν να μεταφέρει στρατό για την άλωση του Μεσολογγίου και έπρεπε με κάθε θυσία να τον σταματήσουν. Πέρα αυτού, όλοι πίστευαν πως με την καταστροφή του αιγυπτιακού στόλου θα γλίτωνε και ο ελληνικός αγώνας από τον ολέθριο λαθρεμπόριο που έκαναν οι Γάλλοι φίλοι του Μοχάμετ Αλί στο Αιγαίο.

- Στις 13 Απριλίου του 1863, πήγε στη Δανία ως εκπρόσωπος του Έθνους για να προσφέρει τον θρόνο της Ελλάδας στον Γεώργιο. Εκεί, ο αριστολόρχης του Δανού βασιλιά τον ρώτησε με έντονο ενδιαφέρον να μάθει πού έβρισκε κάθε φορά το θάρρος να επιχειρεί με το μπουρλότο τόσο παράτολμα εγχειρήματα. Κι ο Καναρης, αφού χαμογέλασε, γύρισε και είπε απλά: “Ότον ξεκίνησε ο αγώνας της Επανάστασης, στάθηκα μπροστά στον καθρέφτη και είπα στον εαυτό μου: Κωνσταντή, θα πεθάνεις!. Από εκείνη τη στιγμή, όλα ήταν δυνατά”.

- Δύο γεγονότα καταδεικνύουν τη συμβολή του Κανάρη ως πολιτικού άνδρα στη Νεώτερη Ελληνική Ιστορία: γίνεται ο πρώτος που συμπληρώνει 4 πρωθυπουργίες (1864) από την πλήρη εφαρμογή Συντάγματος στη χώρα το 1844 και βασικά ο μόνος πρωθυπουργός που επί των ημερών του η Βουλή ψηφίζει ή αναθεωρεί το Σύνταγμα της Ελλάδας δυο φορές, το 1844 και το 1864.

Γεώργιος Καραϊσκάκης

- Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης γεννήθηκε το 1782 στα Άγρια και ήταν νόθος, καθώς ο πατέρας του τον εγκατέλειψε σε πολύ νεαρή ηλικία. Τα παιδικά του χρόνια ήταν δύσκολα καθώς αναγκάστηκε να μάθει να ζει μόνος του από πολύ μικρή ηλικία.
- Ατίθασος και τολμηρός χαρακτήρας, ήδη στα 16 του συγκέντρωσε άτομα και δημιούργησε την πρώτη κλέφτικη ομάδα, η οποία στον επόμενο καιρό έγινε πολύ υπολογίσιμη στην περιοχή των Αγρών. Αργότερα όμως έπεσε στα χέρια του Αλή Πάσα των Ιωαννίνων και κρατήθηκε στο φρούριο του. Εκεί υπηρέτησε στην αυλή του, έμαθε την τέχνη του πολέμου, έκανε φίλιες με αρματολούς και έμαθε να ζει σε πολεμικές συνθήκες

- Αξιοσημείωτο είναι πως αργότερα ακολούθησε τον Αλί Πάσα στην εκστρατεία κατά του Πάσα στην Βουλγαρία, όπου εκεί τον συνέλαβαν και τον κράτησαν για λίγο καιρό. Μετά όμως αφού ελευθερώθηκε επέστρεψε ξανά στο φρούριο του Αλί Πάσα. Αποφάσισε να πάρει το ρίσκο και να δραπετεύσει απ το φρούριο του, κάτι που τελικά στέφθηκε με επιτυχία
- Ύστερα κατέφυγε στον Κατσαντώνη, όπου εκείνος τον δίδαξε και του έδωσε να κάνει κάποιες αποστολές. Ο Καραιοικακης τις ολοκλήρωσε με επιτυχία και αυτό οδήγησε στην αναγνώριση του.
- Το 1806 γνώρισε για πρώτη φορά τον πατέρα του στη σύσκεψη που είχε συγκαλέσει ο Καποδιστριας. Εκείνος όμως τον περιφρόνησε και του επιτέθηκε για όσα έκανε όταν εκείνος ήταν στην παιδική του ηλικία και τον ξέκοψε.

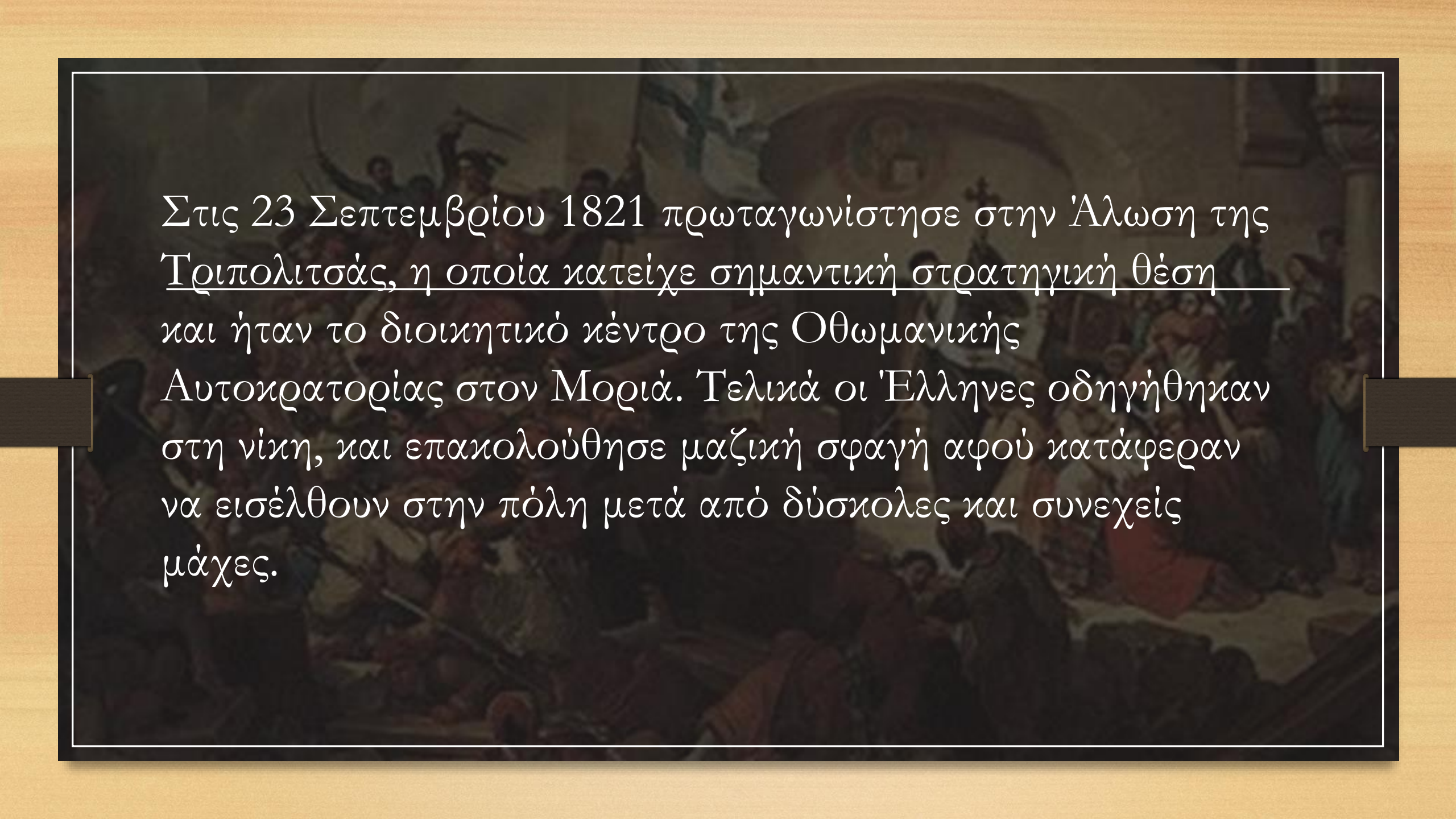
- Στην επανάσταση έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο. Πολέμησε κυρίως στη κεντρική Ελλάδα όμως έσπευσε και στην Τορώνη, όπου πολέμησε τις δυνάμεις του Ιμπραήμ Πάσα. Ωστόσο, μαζί με πολλούς άνδρες κατάφερε να νικήσει τον Κιουταχή και τον Ομέρ Πάσα και επίσης απέκλεισε τον ανεφοδιασμό των Οθωμανών απ' την Τουρκία.
- Πέθανε το 1827 στη μόνη Αγίου Νικολάου στο Κερατσίνι. Από τότε αναγνωρίσθηκε ως εθνικός ήρωας. Χωρίς αυτόν τα πάντα θα ήταν διαφορετικά!

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

- Γεννήθηκε στις 3 Απριλίου 1770.
- Γνωστός ως “Τέρος του Μοριά”, ηγετική μορφή της Ελληνικής Επανάστασης
- Γιος του Κλεφτοκαπετάνιου Κωνσταντή Κολοκοτρώνη και της Γεωργίτσας Κωτσάκη.

- Το 1806, στη Ζάκυνθο, κατατάχθηκε στον Αγγλικό στρατό και έφτασε μέχρι τον βαθμό του ταγματάρχη.
- Το 1818 εντάχθηκε στην Φιλική Εταιρεία.
- Το 1821 αποβιβάστηκε στην Μάνη ώστε να λάβει μέρος στον Ελληνικό αγώνα. Ξεκίνησε από την Καλαμάτα στις 23 Μαρτίου και συμμετείχε στη μάχη του Βαλτετσίου, ορεινό χωριό της Μαντινείας. Η πλεονεκτική θέση των Ελλήνων ανάγκασε τους Τούρκους να υποχωρήσουν.

The background image is a historical painting depicting the 1821 Revolution in Tripoli. It shows a chaotic battle scene with soldiers in traditional Ottoman and Greek attire engaged in combat. There are figures on horseback, soldiers with rifles and bayonets, and a general sense of destruction and warfare. The scene is set in an urban environment with buildings visible in the background.

Στις 23 Σεπτεμβρίου 1821 πρωταγωνίστησε στην Άλωση της Τριπολιτσάς, η οποία κατείχε σημαντική στρατηγική θέση και ήταν το διοικητικό κέντρο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στον Μοριά. Τελικά οι Έλληνες οδηγήθηκαν στη νίκη, και επακολούθησε μαζική σφαγή αφού κατάφεραν να εισέλθουν στην πόλη μετά από δύσκολες και συνεχείς μάχες.

- Το Δειέμβριο του ίδιου έτους συμμετείχε στην παράδοση του Ναυπλίου, που ωστόσο προκάλεσε την φυλάκισή του στην Ύδρα.
- Απελευθερώθηκε από την κυβέρνηση αργότερα, το 1825, για να συμμετάσχει στην ανακοπή της επέλασης του Ιμπραήμ Πασά, στη μάχη των Δερβενακίων τον Ιούλιο του 1826. Εκεί χρησιμοποίησε για πρώτη φορά μια πολεμική τεχνική που ο ίδιος εφηύρε, την “Καμένη Γη”, που εν τέλει οδήγησε τους Έλληνες για άλλη μια φορά στη νίκη. Τα γεγονότα αυτά του "χάρισαν" την θέση του αρχιστράτηγου της Πελοποννήσου.
- Καταδικάζεται σε θάνατο το 1834 με την κατηγορία ότι ήταν αντιβασιλικός, εξαιτίας της Αντιβασιλείας που επικρατούσε εκείνη την εποχή. Του χαρίζει τη ζωή ο Όθωνας.
- Διορίστηκε σύμβουλος της Επικρατείας και ονομάστηκε αντιστράτηγος.
- Μετά το τέλος της Επανάστασης, παντρεύτηκε την Αικατερίνη Καρούσου και απέκτησε 4 παιδιά μαζί της. Πέθανε από εγκεφαλικό επεισόδιο στις 4 Φεβρουαρίου του 1843, λίγο μετά την επιστροφή στο σπίτι του από δεξίωση στα Ανάκτορα.

Ποιήματα αφιερωμένα σε εκείνον

“Των Κολοκοτρωναίων”

Λάμπουν τα χιόνια στα βουνά, κι ο ήλιος στα
λαγκιάδια,

λάμπουν και τ' αλαφρά σπαθιά των
Κολοκοτρωναίων,

που 'χουν τ' ασήμια τα πολλά, τις ασημένιες
πάλλες,

τις πέντε αράδες τα κουμπιά, τις έξι τα
τσαπράζια,

οπού δεν καταδέχονται την γη να την πατήσουν.

Καβάλα τρώνε το ψωμί, καβάλα πολεμάνε,
καβάλα πάν' στην εκκλησιά, καβάλα προσκυνάνε,
καβάλα παίρν' αντίδερο απ' του παππά το χέρι.

Φλουριά ρίχνουν στην Παναγιά, φλουριά ρίχνουν
στους άγιους,

και στον αφέντη τον Χριστό τις ασημένιες
πάλλες.

«Χριστέ μας, 'βλόγα τα σπαθιά, 'βλόγα
μας και τα χέρια».

Κι ο Θοδωράκης μίλησε, κι ο
Θοδωράκης λέει:

«Τούτ' οι χαρές που κάνουμε σε λύπη θα
μας βγάλουν.

Απόψ' είδα στον ύπνο μου, στην
υπνοφαντασιά μου,
θολό ποτάμι πέρναγα και πέρα δεν
εβγήκα.

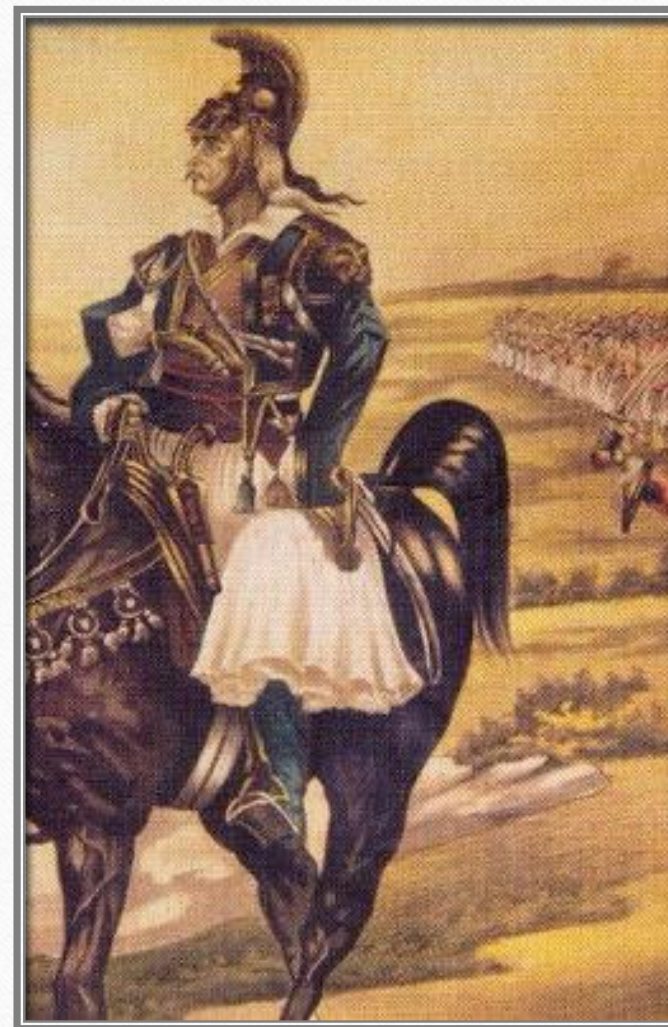
Ελάτε να σκορπίσουμε, μπουλούκια να
γενούμε.

Σύρε, Γιώργο μ', στον τόπο σου, Νικήτα,
στο Λοντάρι,

εγώ πάω στην Καρύταινα, πάω στους
εδικούς μου,

ν' αφήσω την διαθήκη μου και τις
παραγγελιές μου,

'τι θα περάσω θάλασσα, στην Ζάκυνθο θα
πάω».

Ανδρέας Μιαούλης

- Ναύαρχος του ελληνικού στόλου κατά την Επανάσταση του 1821. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι γεννήθηκε στις 20 Μαΐου 1769 στα Φύλλα της Εύβοιας και μετακόμισε στην Ύδρα.
- Το πραγματικό του επίθετο ήταν Βώκος ή Μπώκος. Για το επίθετο Μιαούλης υπάρχουν δύο εκδοχές προέλευσης. Η μία ότι του το κόλλησαν οι ναύτες του όταν τους έδινε τη διαταγή «Μία ούλοι!» για να κωπηλατούν συγχρόνως. Η δεύτερη, από ένα τουρκικό μπρίκι που αγόρασε, με την ονομασία «Μιαούλ».

- Ο Μιαούλης ήταν σχεδόν αγράμματος αλλά υπερείχε σε ευφυΐα και ναυτική τέχνη.
- Σε νεαρή ηλικία ασχολήθηκε με τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Έκανε αξιοσημείωτη περιουσία. Το 1816 ο Ανδρέας Μιαούλης παρέδωσε τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις στο γιο του Δημήτριο και ο ίδιος ασχολήθηκε με το εμπόριο.
- Κατά την κήρυξη της Επανάστασης στην Ύδρα, στις 28 Απριλίου 1821, ο Μιαούλης υπέγραψε ότι διέθεται τα πλοία του για τις ναυτικές επιχειρήσεις του αγώνα. Αναλαμβάνει ναύαρχος του Υδραϊκού στόλου.

- Τον Φεβρουάριο του 1822 ξεκινάει με σύνολο 63 πλοία για να αντιμετωπίσει τον τουρκικό στόλο στην Πάτρα ο οποίος αποτελούνταν από 108 πλοία. Ο στόλος του Μιαούλη συντρίπτει τον οθωμανικό. Οι ναυμαχίες διαδέχονται η μία την άλλη το επόμενο διάστημα για τον Μιαούλη, και σχεδόν όλες θα στέφονταν με επιτυχία. Στη Χίο, στο Ναύπλιο, στα Ψαρά, στην Ιακάρια, στην Κρήτη με επιτυχία. Στη Χίο, στο Ναύπλιο, στα Ψαρά, στην Ιακάρια, στην Κρήτη. Ακόμη έπαιξε σημαντικό ρόλο στην στην εξέλιξη της σημαντικότερης θαλάσσιας σύγκρουσης πλοίων εναντίον του συνασπισμένου στόλου τουρκικών, αλγερινών, αιγυπτιακών και τυνησιακών πλοίων στον κόλπο του Γέροντα.

- Ο Μιαούλης αναλαμβάνει από τον Καποδίστρια την εξουδετέρωση της πειρατείας στα παράλια της Πελοποννήσου και στα νησιά των Σποράδων και των Κυκλάδων. Μέσα σε λίγους μήνες φέρνει σε πέρας την αποστολή του εντυπωσιαζοντας τον Καποδίστρια.
- Η οικογένεια του Μιαούλη έρχεται σε πολιτικο-οικονομική αντιπαράθεση με τον κυβερνήτη με αποτέλεσμα να ενταχθούν στο αντάρτικο κοίνημα που ξεκίνησε ο Μαυρομιχάλης στη Μάνη. Ο ίδιος ο Μιαούλης αναλαμβάνει καθήκοντα διοικητή του ναυστάθμου. Οι Άγγλοι και οι Γάλλοι τάσσονται υπέρ της κυβέρνησης. Ρωσικά αγγλικά και γαλλικά πλοία συγκεντρώνονται στον Πόρο για να αποφευχθεί τυχόν σύγκρουση μεταξύ των δύο στρατοπέδων.

- Το πρωί της 1ης Αυγούστου ο Μιαούλης πραγματοποιεί κάτι ανήκουστο. Πυρπολεί την ναυαρχίδα «Ελλάς» και την κορβέτα «Ύδρα». Ο ίδιος δεν συλλαμβάνεται επί τόπου αλλά διακάζεται δύο εβδομάδες μετά. Η κυβέρνηση προτίνεται να λησμονήσει τις αντιφατικές πράξεις των εξεργεμένων αν σταματήσουν την εχθρική τους στάση. Την 27η Σεπτεμβρίου ο Καποδίστριας δολοφονείται από την οικογένεια Μαυρομιχαλαίων.
- Ο Μιαούλης αρνείται την θέση του στόλαρχου το 1832 και μένει μόνιμα στην Ύδρα με απασχόληση το εμπόριο. Πολλοί θεωρούν ότι αρνήθηκε την θέση λόγω των τύψεών του για την πυρπόληση του ελληνικού στόλου. Επιλέγεται από την βαυαρική επιτροπή ως ένας από τους Έλληνες που παρέδωσαν το στέμμα στον νεαρό Όθωνα.

Οδυσσέας Ανδρούτσος

- Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος γεννήθηκε στην Ιθάκη το 1788 και ήταν γιος του ξακουστού αρβανίτη αρματολού της Ρούμελης Αντρέα Βερούση ή Καπετάν Ανδρούτσου. Ο πατέρας του είχε ακολουθήσει τον θαλασσομάχο Λάμπρο Κατσώνη στις ανά το Αιγαίο περιπέτειές του.
- Όταν ο Αλή Πασάς έμαθε πως ο φίλος του καπετάν Ανδρούτσος, που εν τω μεταξύ είχε αποκεφαλιστεί από τους Τούρκους το 1797, άφησε γιο, τον πήρε κοντά του στην αυλή του στα Γιάννενα, που αποτελούσε τότε σπουδαίο στρατιωτικό σχολείο, στο οποίο μαθήτευσαν αρκετοί Έλληνες αγωνιστές του '21.

- Το 1816 ο Αλή Πασάς τον έστειλε αρματολό στη Λειβαδιά, αφού τον πάντρεψε πρώτα με την Ελένη Καρέλη. Εκεί έμεινε ως τις παραμονές του 1821. Τον Οκτώβριο του 1820, μετά από διαμάχη με τους τοπικούς άρχοντες, έφυγε και τη θέση του πήρε ο Αθανάσιος Διάκος. Από το 1818 ήταν μέλος της Φιλικής Εταιρείας και ένθερμος υποστηρικτής του Αγώνα.
- Μόλις ξέσπασε η Επανάσταση βρέθηκε αμέσως στις πρώτες γραμμές του Αγώνα και ανέλαβε να ξεσηκώσει τους Έλληνες της Ανατολικής Ρούμελης.
- Στις 8 Μαΐου του 1821 κλείνεται με άλλους 117 πολεμιστές στο Χάνι της Γραβιάς και χαρίζει στον Αγώνα μία από τις πιο δοξασμένες μάχες, που τον επέβαλε ως τον στρατιωτικό αρχηγό της Ρούμελης.

- Η νίκη του Ανδρούτσου στη Γραβιά έσωσε την επανάσταση από βέβαιο κίνδυνο, καθώς ο Ομέρ Βρυώνης με 8.000 άνδρες βάδιζε αιάθεκτος προς την εξεγερμένη Πελοπόννησο.
- Το 1822 φθάνει στην Αθήνα και αναλαμβάνει τη διοίκηση του κάστρου της Ακρόπολης, με φρούραρχο τον Γιάννη Γκούρα.
- Λόγω προφορικών συμφωνιών που αναγκάστηκε να συνάψει με τους Οθωμανούς, παρεξηγήθηκε από τους εχθρούς του (κοτσαμπάσηδες της Ανατολικής Ρούμελης και Ιωάννης Κωλέττης), που δεν τον συμπαθούσαν, λόγω της μεγάλης επιρροής που ασκούσε στο λαό.

- Ο Ανδρούτσος, οργισμένος από τη συμπεριφορά των πολιτικών, παραιτείται και η κυβέρνηση στέλνει τον Νούτσο και τον Παλάσκα να τον αντικαταστήσουν. Υποψιαζόμενος ότι οι δύο απεσταλμένοι της κυβέρνησης έρχονται να τον σκοτώσουν, χάνει την ψυχραιμία του και με την ανοχή του οι άνδρες του τους σκοτώνουν. Ο Κωλέττης τον επικηρύσσει για 5.000 γρόσια και ο Υπουργός Εγκλησιαστικών επίσκοπος Ανδρούσης Ιωσήφ τον αφορίζει.
- Όμως, η κáθοδος του Δράμαλη αναγκάζει την κυβέρνηση να ανακαλέσει την επικήρυξη και τον αφορισμό του Ανδρούτσου, ο οποίος αναλαμβάνει ξανά δράση. Δεν κατορθώνει να εμποδίσει την κáθοδο του Οθωμανού πολέμαρχου στην Πελοπόννησο.

- Μετά την καταστροφή του Δράμαλη, ο Ανδρούτσος επέστρεψε στην Αθήνα, ίδρυσε δύο σχολεία στην Αθήνα και κάλεσε τον Κοραή από την Ευρώπη και τον Βάμβα από την Κεφαλλονιά να έρθουν να διδάξουν, χωρίς να εισακουσθεί.
- Τον Νοέμβριο του 1822 ηττάται από τον Κιοσέ Μεχμέτ στο Δαδί και παραλίγο να αιχμαλωτισθεί, ενώ τον Ιούλιο του 1823 ανακινεί στη Βοιωτία την εκστρατεία του Γιουσούφ Περκιοφτσαλη Πασά.
- Ο ηρωισμός του, το προοδευτικό του πνεύμα και το ομηρικό του όνομα, στάθηκαν αφορμή να θέλουν να τον γνωρίσουν όλοι οι Ευρωπαίοι φιλέλληνες που κατέβηκαν στην επαναστατημένη Ελλάδα.

- Η διαμάχη του και ο παραγκωνισμός του από τους αντιπάλους του ανάγκασαν τον πεισματάρη και οξύθυμο πολέμαρχο να πάρει τους άνδρες του και να έλθει στη Βοιωτία στις αρχές του 1825. Εκεί προέβη σε νέα «καπάνια» με τους Τούρκους, με σκοπό να ειβιάσει την κυβέρνηση, χωρίς όμως να προδώσει την επανάσταση. Οι εχθροί του βρήκαν μία ακόμη ευκαιρία να χαρακτηρίσουν την πράξη του αντεθνική και τον ίδιο προδότη. Η κυβέρνηση έστειλε εναντίον του ισχυρή στρατιωτική δύναμη, με αρχηγό τον παλαιό του φίλο Γιάννη Γιούρα, που από καιρό είχε γίνει ο προσωπικός του εχθρός.

- Ο Οδυσσέας, αποφεύγοντας συστηματικά κάθε συμπλοκή με τα κυβερνητικά σώματα για να μη χυθεί πολύτιμο αδελφικό αίμα, αποτραβήχτηκε στις Λιβανάτες. Ύστερα από μερικές μικροσυμπλοκές στις αρχές Απριλίου παραδόθηκε στον Γιούρα στις 7 Απριλίου 1825, με τη ρητή υπόσχεση ότι θα τον έστελνε στην Πελοπόννησο για να δικαστεί από τη Διοίκηση.
- Ο Γιούρας, όμως, δεν κράτησε την υπόσχεσή του. Τον φυλάκισε στην Αθήνα, πάνω στην Ακρόπολη. Επειδή, στο μεταξύ, ξεσηκώθηκαν διάφοροι αγωνιστές, με πρώτο τον Καραϊσκάκη, για την άδικη και κομεταχείριση του Ανδρούτσου κι επειδή ο ίδιος ζητούσε να περάσει το συντομότερο από δίκη, ο Γιούρας πρόσταξε να τον θανατώσουν στις 5 Ιουνίου του 1825.

ΠΗΓΕΣ

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/5204/Istoria_G-Gymnasiou_html-empl/index2_8.html

<https://www.sansimera.gr/hubs/elliniki-epanastasi-1821-iroes-mahes>

Καραϊσκάκης

<https://drive.google.com/file/d/0B4dqYlrQi2zhRIVZT0NDZVQzODA1Q3k2ZnFKaDFtU0hvS3FR/view>

<https://www.mixanitouxronou.gr/tag/georgios-karaiskakis/>

<https://www.youtube.com/watch?v=QvGFPy5IPpg>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9103>

<https://www.sansimera.gr/biographies/1259>

Κολοκοτρώνης

<https://www.sansimera.gr/biographies/809>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9106>

<https://el.travelogues.gr/item.php?view=45072>

https://www.lifo.gr/articles/archaeology_articles/276805/theodoros-kolokotronis-apo-kleftis-synidrytis-tis-neoteris-elladas

<https://www.in.gr/2020/11/14/plus/features/theodoros-kolokotronis-apo-kapos-kai-kleftis-epaggelmatias-stratiotikos/>

https://anemi.lib.uoc.gr/php/pdf_pager.php?rec=/metadata/d/e/e/metadata-184-0000041.tkl&do=100271_01.pdf&pageno=28&width=728&height=516&maxpage=102&lang=el

<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/8c3e9046-78fb-48f4-bd82-bbba28ca1ef5/kolokotronis.pdf>

Μιαούλης

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9108>

<https://www.sansimera.gr/biographies/168>

[https://www.ethnos.gr/istoria/all-about-history/119975 andreas-miaoylis-adiko-telos-toy-mparoytokapnismenoy-peirati](https://www.ethnos.gr/istoria/all-about-history/119975_andreas-miaoylis-adiko-telos-toy-mparoytokapnismenoy-peirati)

<https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/spetses-1822-gerontas-1824-2/>

Κανάρης

[http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria ST-Dimotikou html-empl/index3 8.html](http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_8.html)

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9026>

<https://argolikivivliothiki.gr/2012/03/16/kanaris/>

<https://www.sansimera.gr/biographies/341>

<https://archive.ert.gr/26688/>

Ανδρούτσος

<https://www.sansimera.gr/biographies/840>

<https://www.mixanitouxronou.gr/odisseas-androutsos-o-iroas-pou-dolofonise-i-patrida-pious-katigorise-o-makrigiannis-gia-ti-dolofonia-tou-o-kolettis-afton-ton-poulimeno-anthropo-ki-arpago-ton-ekane-archigo-na-pagi-enantion-tou/>

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/8962>

<https://el.travelogues.gr/item.php?view=39788>

<https://chanigravias.gr/istoria/odysseas-androytsos-1790-1825>